

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....III

Bölüm I: Eğitim Psikolojisinde Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri	13
1.1.Eğitim	16
1.2.Psikoloji	16
1.2.1.Psikolojinin Tarihçesi	18
1.2.1.1. 19.Yüzyıl Öncesi	18
1.2.1.2. 19.Yüzyıl ve Sonrası(Bilimsel Psikoloji)	19
1.2.1.2.1.Yapısalcılık	19
1.2.1.2.2.Fonksiyonalizm (İşlevselçilik)	19
1.2.1.2.3.Davranışçılık	20
1.2.1.2.4.Psiko-Analitik Yaklaşım	20
1.2.1.2.5.Gestalt Psikolojisi	21
1.2.1.2.6.Bilişsel Psikoloji	21
1.2.1.2.7.Hümanist Psikoloji	22
1.3.Eğitim Psikolojisi	22
1.3.1.Eğitim Psikolojisinin Tarihçesi	23
1.3.2.Eğitim Psikolojisinin İlgi Alanları	24
1.4.Bilim	26
1.4.1.Bilimin Özellikleri	27
1.4.2.Bilimin İşlevleri	27
1.5. Psikolojide Kullanılan Bilimsel Yöntemler	28
1.5.1.Betimsel Yöntemler	28
1.5.2.Deneysel Yöntemler	29
1.5.3.İstatistiksel Yöntemler	30
1.6.Araştırma Bulgularının Yorumlanması	31
1.6.1.Betimsel İstatistik	31
1.6.1.1.Merkezi Eğilim Ölçüleri	32
1.6.1.2.Değişkenlik Ölçüleri	32
1.6.2. Kestirisel (Çıkarımlı) İstatistik	32
1.7.Değerlendirme Soruları	33
1.8.Yararlanılan Kaynaklar	34
Bölüm II : Fiziksel Gelişim	35
2.1.Gelişim ile İlgili Temel Kavramlar	37
2.2.Gelişim Temel Kuralları	38
2.3.Gelişimin Alanları	39
2.3.1.Fiziksel Gelişim ve Aşamaları	39
2.3.1.1.Doğum Öncesi ve Sonrası Bedensel ve Devinsel Gelişimi Etkileyen Faktörler	40

2.3.1.2..Doğum Sırası Bedensel ve Devinsel Gelişimi	
Etkileyen Etmenler	41
2.3.1.3.Doğum Öncesi Dönemde Bedensel Gelişim	43
2.3.1.4.Doğum Sonrası 0-2 Yaşlarda Bedensel ve Devinsel Gelişim	44
2.3.1.4.1.Bebeklik Döneminde (0-2 yaşlar) Bedensel Gelişim	44
2.3.1.4.2.Bebeklik Döneminde (0-2 yaşta) Devinsel Gelişim	45
2.3.1.5.Okul Öncesi Dönemde (3-6 Yaşlar) Bedensel ve Devinsel Gelişim	46
2.3.1.5.1. Okul Öncesi Dönemde (3-6 Yaşlar) Bedensel Gelişim	46
2.3.1.5.2.Okul Öncesi Dönemde (3-6 Yaşlar) Devinsel Gelişim	48
2.3.1.6.İlköğretim Döneminde (6-12 Yaşlar) Bedensel ve Devinsel Gelişim	50
2.3.1.6.1.İlköğretim Dönemi (6-12 Yaşlar) Bedensel Gelişimi	50
2.3.1.6.2.İlköğretim Dönemi (6-12 Yaşlar) Devinsel Gelişim Özellikleri	50
2.3.1.7.Ergenlik Döneminde (12-18 Yaşlar) Bedensel ve Devinsel Gelişim	51
2.3.1.7.1.Erinlik Dönemi	51
2.3.1.7.2.Ergenlik Dönemi	52
2.3.1.7.2.1.Ergenliğin İlk Dönemi	52
2.3.1.7.2.2.Ergenliğin Son Dönemi	53
2.3.1.7.2.3.Ergenlik Döneminde Devinsel Gelişme	53
2.4.Değerlendirme Soruları	55
2.5.Yararlanılan Kaynaklar	56
Bölüm III : Bilişsel ve Dil Gelişimi	57
3.1.Bilişsel Gelişim	59
3.2.Jean Piaget ve Bilişsel Gelişim	59
3.3.Piaget'nin Bilişsel Gelişim Aşamaları	61
3.3.1.Duyusal Motor Dönem	62
3.3.2.İşlem Öncesi Dönem	66
3.3.3.Somut İşlemler Dönemi	69
3.3.4.Soyut İşlemler Dönemi	71
3.4.Dilin Analizi	75
3.5. Dil ve Kavram Gelişimi	80
3.5.1.Vygotsky	80
3.5.2.Noam Chomsky	80
3.6.Çocukta Dilin Kazanılması	82
3.6.1.Konuşma Öncesi Dönem	84
3.6.1.1.Farklılaşmış Ağlamalar	84
3.6.1.2.Agulama (Cooing)	85
3.6.1.3.Çağıldama (Babbling)	85

3.6.1.4. Tamamlanmamış Taklit (Lallation)	86
3.6.1.5. Taklit ya da Yansılama (Echolalia)	86
3.6.2. Gerçek Konuşma (Linguistic Speech) Dönemi	87
3.6.2.1. Tek Kelimelik Konuşma Aşaması (Holophrase)	88
3.6.2.2. İki Kelimelik Konuşma Aşaması ya da Telgraf Tipi Konuşma	91
3.6.2.3. Gramere Uygun Konuşma Aşaması	95
3.6.3. Dilin İnceliklerinin Kazanılması	97
3.7. Değerlendirme Soruları	99
3.8. Yararlanılan Kaynaklar	100
Bölüm IV : Kişilik, Ahlak, Duygusal ve Sosyal Gelişim	105
4.1. Kişilik Gelişimi	107
4.1.1. Freud'un Kişilik Kuramları	109
4.1.2. Topografik Kişilik Kuramı	110
4.1.3. Yapısal Kişilik Kuramı	110
4.1.4. İçgüdüler Kuramı	112
4.1.5. Gelişim Kuramı	112
4.1.6. Ego Savunma Mekanizmaları	114
4.1.7. Serbest Çağrışım	119
4.2. Psikososyal Gelişim	119
4.2.1. Temel Güvene Karşı Güvensizlik	120
4.2.2. Özerkliğe Karşı Kuşku ve Utanç	122
4.2.3. Girişimciliğe Karşı Suçluluk	122
4.2.4. Çalışkanlığa Karşı Aşağılık Duygusu	123
4.2.5. Kimlik Kazanmaya Karşı Kimlik (Rol) Karmaşası	124
4.2.6. Yakınlık Kurmaya Karşı Yalnız Kalma	125
4.2.7. Üretkenliğe Karşı Verimsizlik	126
4.2.8. Benlik Bütünlüğüne Karşı Umutsuzluk	126
4.3. Ahlâkî (Moral) Gelişim	126
4.3.1. Piaget'in Ahlak (Moral) Gelişim Kuramı	127
4.3.2. Kohlberg'in Ahlâk (Moral) Gelişimi Kuramı	128
4.4. Duygusal Gelişim	131
4.4.1. Duygu Ögeleri ve Bazı Duygular	131
4.4.2. Duygusal Gelişim ve Aile	132
4.4.3. Gelişim Dönemlerine Göre Duygusal Gelişimin Özellikleri	133
4.5. Sosyal Gelişim	136
4.5.1. Sosyal Gelişimde Aile	136
4.5.2. Sosyal Gelişim Dönemleri	138
4.6. Değerlendirme Soruları	142
4.7. Yararlanılan Kaynaklar	144

Bölüm V : Öğrenciler Arasındaki Bireysel Farklılıklar	147
5.1.Öğrenciler Arasındaki Bireysel Farklılıkların Kaynakları	150
5.1.1.Cinsiyet	150
5.1.2.Gelişimsel Farklılıklar	152
5.2. Bilişsel Farklılıklar	152
5.2.1.Zeka	152
5.2.2.Duygusal Zeka (D Y-E Q)	154
5.2.3.Özel Yetenekler, Yaratıcılık ve İlgiler	155
5.3.Duyuşsal Farklılıklar	156
5.4.Sosyal-Kültürel Çevreden Kaynaklanan Farklılıklar	156
5.5. Tutum (Attitude) Farklılıkları	158
5.6.Öğrencilerin Öğrenme Stillerindeki Farklılıklar	159
5.7. Öğrencilerin Öğrenme Stratejilerindeki Farklılıklar	163
5.8. Bireysel Farklar Açısından Öğretim Yöntemlerinde Olan Gelişmeler	164
5.9.Değerlendirme Soruları	166
5.10.Yararlanılan Kaynaklar	168
Bölüm VI : Öğrenmeye Güdülenme (Motivasyon)	169
6.1. Güdülenme ile İlgili Temel Kavramlar	171
6.1.1. Öğrenmeye Güdülenme	174
6.1.1.1.Öğrencilerin Güdülenmelerindeki Gelişimi Etkileyen Etmenler	175
6.2. Öğrenmeye Dışsal ve İçsel Güdülenme	177
6.3.Güdülenme Kuramları	181
6.3.1. Davranışçı Kuram	181
6.3.1.1. Öğretmenlere Öneriler	183
6.3.2 Bilişsel Kuram	184
6.3.3. John Atkinson'un Beklenti-Değer Kuramı	184
6.3.4.1. Yükleme Kuramı	186
6.3.5.1. Sosyal Öğrenme Kuramı	187
6.3.6.2. İnsancıl Kuram	188
6.3.7.2. Maslow'un Gereksinimler Hiyerarşisi Kuramı	188
6.3.8. Akış Kuramı (Flow Theory)	189
6.4. Akış / Keyif Yaşantısının Öğeleri	191
6.4.1. Öğretmenler için Öneriler	197
6.5.Değerlendirme Soruları	201
6.6.Yararlanılan Kaynaklar	203
Bölüm VII : Öğrenmeyi Çekici Kılan Öğrenme Ortamlarının Hazırlanması	205
7.1. Öğrenme Ortamının Fiziksel Özellikleri	207
7.2. Öğrenme Ortamının Psikolojik Boyutu	213
7.3. Eğitim Teknolojileri	215

7.4. Etkili Öğrenme Ortamında Sınıf Disiplini	218
7.5. Öğrenme Sürecinde Etkin Öğretmen Nitelikleri	220
7.6. Öğrenme Ortamında Etkin Öğrenci Katılımı	222
7.7. Öğrenme Ortamında Ödevler	225
7.8. Öğrenme Sürecinde İlgi Dikkat ve Motivasyon İlişkisi	229
7.9. Aile Katılımı	236
7.10. Değerlendirme Soruları	239
7.11. Yararlanılan Kaynaklar	242
Bölüm VIII : Öğrenme ve Davranışçı Yaklaşım	245
8.1.Davranışçı Öğrenme Kuramları	247
8.1.1.Klasik Koşullanma	250
8.1.1.1.Klasik Koşullanmanın Eğitimde Kullanılması	259
8.1.2.Thorndike ve Öğrenme İlkeleri	261
8.1.3.Jhon B. Watson ve Davranışçılık	262
8.1.4.E. W. Guthrie ve Öğrenme İlkeleri	263
8.2.Edimsel Koşullanma	265
8.2.1.Klasik Koşullanma ile Edimsel Koşullanmanın Karşılaştırılması	267
8.2.2.Edimsel Koşullanmada Davranışsal Sonuçlar	271
8.2.3.Pekiştirme Tarifeleri	277
8.2.4.Edimsel Koşullanmanın Sınıfta Uygulanması	280
8.3. Sosyal Öğrenme Kuramı	282
8.4.Değerlendirme Soruları	284
8.5.Yararlanılan Kaynaklar	285
Bölüm IX : Öğrenmede Bilişsel Yaklaşım	287
9.1. Bilişsel ve Davranışsal Görüşlerin Karşılaştırılması	290
9.2. Bilişsel Bakış Açısının Öğeleri	291
9.3. Öğrenmede Bilginin Önemi	292
9.4. Bilişsel Öğrenme Kuramları	294
9.4. 1. Buluş (Keşfederek) Yoluyla Öğrenme: J. Bruner	294
9.4.1.1.Güdüleme	294
9.4.1.2.Yapı İlkesi	296
9.4.1.3. Sıralama İlkesi	296
9.4.1.4. Öğrenme Sürecinde Pekiştireçlerin Rolü ve Nasıl Dağıtılacağı İlkesi	296
9.4.2.Anlamlı Öğrenme (David P. Ausubel)	297
9.4.2.1. Anlamlı Öğrenmenin Etkililiği	298
9.4.2.2. Anlamlı Öğrenmede Organize Edici Bilgiler	298
9.4.2.3. Anlamlı Öğrenmede Anlatım Tekniğinin Kullanılması	299
9.4.3.Gestaltçılar ve Öğrenme	300
9.4.3.1. Algısal Organizasyonun Gestalt İlkeleri	301
9.4.3.2. Kavrama Yoluyla Öğrenme	302

9.4.3.3. İşaret Yoluyla (Gizil) Öğrenme	302
9.4.4. Gagne'nin Öğretim Modeli	303
9.4.4.1. Gagne'nin Önerdiği Öğretim Yönteminin Temel Unsurları	303
9.4.4.1.1. Dikkati Sağlama ve Yönlendirme	303
9.4.4.1.2. Öğrenciyi Dersin Amaçlarından Haberdar Etme	305
9.4.4.1.3. Yeni Öğrenilecek Bilgilerle Eski Öğrenilen Bilgilerin İlişkilendirilmesi	306
9.4.4.1.4. Uyarıcı Materyallerin Sunulması	306
9.4.4.1.5. Öğrenciye Rehberlik Etmek	306
9.4.4.1.6. Davranışı Ortaya Çıkarma	306
9.4.4.1.7. Geribildirim Sağlama	307
9.4.4.1.8. Değerlendirme	307
9.4.4.1.9. Öğrenilenlerin Kalıcılığını ve Transferi Sağlama	307
9.5. Değerlendirme Soruları	310
9.6. Yararlanılan Kaynaklar	312
Bölüm X : Beyin Temelli Öğrenme	315
10.1 Öğrenmenin Biyolojik ve Kimyasal Temelleri	317
10.1.1. Sinir Doku	318
10.1.1.1. Sinapslar	319
10.1.2. Sinir Sistemi	320
10.1.3. Beynin Yapısı	320
10.2. Beyin Temelli Öğrenme	322
10.2.1. Beyin Temelli Öğrenme Kuramında Üçlü Beyin Teorisi	323
10.2.2. Beyin Temelli Öğrenmenin İlkeleri	324
10.2.3. Beyin Temelli Öğrenme Modelinin Sınıfta Uygulanması	329
10.2.4. Beyin Temelli Öğrenme Modeline Uygun Eğitim Ortamı	332
10.2.5. Beyin Temelli Öğrenme Uygulamalarında Kullanılabilecek Ölçekler	334
10.3. Değerlendirme Soruları	337
10.4. Yararlanılan Kaynaklar	339
Bölüm XI : Öğrenme ve Yapılandırmacı Yaklaşım	341
11.1. Yapılandırmacı Yaklaşım ile İlgili Tanımlar	343
11.2. Yapılandırmacı Yaklaşımın Özellikleri İlkeleri ve Modelleri	344
11.3. Yapılandırmacı Öğrenme Kuramları	346
11.3.1. Bilişsel Yapılandırmacılık (J. Piaget)	346
11.3.2. Sosyo-Kültürel Yapılandırmacılık (L. S. Vygotsky)	347
11.3.3. Vygotsky ve Piaget'in Yapılandırmacı Kuramlarının Benzerlik ve Farklılıkları	349
11.4. Yapılandırmacı Öğrenme ve Öğretim Etkinliklerinin Gerçekleşme Aşamaları	350

11.4.1.Yapılandırmacı Öğrenme Etkinlikleri Gerçekleşme Aşamaları	351
11.4.2.Yapılandırmacı Öğretim Etkinlikleri Gerçekleşme Aşamaları	352
11.4.2.1.Eski Bilginin Harekete Geçirilmesi	352
11.4.2.2.Yeni Bilginin Kazanılması	352
11.4.2.3.Bilginin Anlaşılması	353
11.4.2.4.Bilginin Uygulanması	353
11.4.2.5.Bilginin Farkında Olunması	353
11.5.Yapılandırmacı ve Diğer Öğrenme-Öğretme Kuramlarının (Yaklaşımlarının) Karşılaştırılması	353
11.6.Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımında Öğrenci ve Öğretmen Roller	355
11.7.Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımında Öğrenme-Öğretme Ortamları ve Süreçleri	357
11.8.Değerlendirme Soruları	359
11.9.Yararlanılan Kaynaklar	361
Bölüm XII :Öğrenme ve İnsancıl Yaklaşım	363
12.1 İnsancıl Felsefeye Göre İnsanın Doğası	365
12.2 Benlik Kavramı	367
12.2.1 Benlik Kavramı Gelişimi	367
12.3 Rogers ve İnsancıl Yaklaşım	368
12.3.1 Rogers'a Göre İnsancıl Eğitimin Temel Özellikleri	369
12.3.2 Rogers'a Göre Öğrenmenin Gerçekleşmesinde Uyulması Gerekli Kurallar	369
12.4 Maslow' un İhtiyaçlar Hiyerarşisi	370
12.4.1 Kendini Gerçekleştirmiş Kişinin Özellikleri	372
12.4.2 İhtiyaçlar Hiyerarşisinin Eğitim Açısından Önemi	373
12.5 İnsancıl Eğitimin İlkeleri	374
12.6 İnsancıl Yaklaşımında Öğretmen Öğrenci İlişkisi	375
12.7 Değerlendirme Soruları	377
12.8 Yararlanılan Kaynaklar	379
Bölüm XIII : Öğrenme ve Bilgiyi İşleme Yaklaşım	381
13.1. Bilgi İşlem Yaklaşımı'nın Temel Özellikleri	383
13.2. Bellek Teorileri	385
13.2.1. Aşama Teorisi	385
13.2.1.1. Duyusal Bellek	386
13.2.1.2. Kısa Süreli Bellek	387
13.2.1.3. Uzun Süreli Bellek	392
13.2.2. İşlem Seviyeleri Teorisi	395
13.2.3. Paralel Dağıtım Teorisi	396
13.3. Bilişsel Süreçler	398

13.3.1. Dikkat Etme	398
13.3.2. Algılama	398
13.3.3. Birleştirme	399
13.3.4. Otomatikleşme	399
13.3.5. Kodlama	399
13.3.6. Hatırlama (Geri Çağırma)	400
13.3.7. Unutma	402
13.4. Üst Biliş (Yürütücü Biliş)	403
13.5. Bilişsel (Öğrenme) Stratejiler	404
13.5.1. Organizasyon Stratejileri	404
13.5.2. Gruplama Stratejileri	405
13.5.3. Tekrarlama Stratejileri	405
13.5.4. Kodlama Stratejileri	406
13.5.5. Anlamlandırma Stratejileri	406
13.6. Bilgi İşlem Yaklaşımı ve Eğitim	408
13.6.1. Bilgi İşlem Yaklaşımı ve Öğrenen	408
13.6.2. Bilgi İşlem Yaklaşımı ve Öğreten	409
13.7. Değerlendirme Soruları	412
13.8. Yararlanılan Kaynaklar	419
Bölüm XIV :Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	415
14.1. Ölçme	418
14.1.1 Ölçülecek Niteliğin (Davranışın) Belirlenmesi	418
14.1.2 Ölçülecek Niteliğin (Davranışın) Gözlenebilmesi	418
14.1.2.1. Doğrudan Ölçme	418
14.1.2.2. Dolaylı Ölçme	418
14.1.3. Gözlem Sonuçlarının Amaca Uygun Sayı ve Sembollerle Gösterilmesi	419
14.2. Değerlendirme	420
14.2.1. Eğitim Sistemi İçindeki Kullanılış Amacı Bakımından Değerlendirme Türleri	421
14.2.1.1 Tanıma ve Yerleştirmeye Dönük Değerlendirme	422
14.2.1.2. Öğrenmeleri İzlemeye Yönelik Değerlendirme	422
14.2.1.3. Öğrenme Düzeyini Belirlemeye Dönük Değerlendirme	422
14.2.2. Ölçme Kavramı ile İlişkisi	423
14.2.3. Ölçme Araçları ve Yöntemlerinin Sınıflandırılması	424
14.2.3.1. Geleneksel Ölçme Araçları ve Yöntemleri	425
14.2.3.2. Alternatif Ölçme Araçları ve Yöntemleri	425
14.3. Test Geliştirme	427
14.3.1. Aşamaları	428
14.3.1.1. Test İstatistiklerinin Hesaplanması	428
14.4. Değerlendirme Soruları	432
14.5. Yararlanılan Kaynaklar	434